

El nou Estatut, o voler ser sense que es noti

Aquesta setmana es reuneixen a Miravet (Ribera d'Ebre) els líders de les forces del Parlament de Catalunya, convocats pel president de la Generalitat, Pasqual Maragall, per analitzar els treballs de la ponència parlamentària que redacta el nou Estatut. La redacció cerca els límits constitucionals, però sense plantejar-ne cap reforma. Un Estatut per ser, sense que es noti.

La setmana passada, el conseller de Relacions Institucionals i Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya, Joan Saura, deia: "Hem de ser suficientment savis i curiosos per incorporar a l'Estatut el que vol dir autodeterminació sense que hi figuri la paraula." Dir el què sense que es noti sembla que és un dels principis rectoros que de moment segueix la ponència parlamentària que redacta el nou Estatut de Catalunya.

És indiscutible que una majoria aclaparadora del Parlament és partidària de la millora de l'autogovern. Fins i tot el mateix PP regional considera positiu aquest objectiu polític. Les divergències arriben, com és lògic, quan els grans conceptes polítics passen de l'abstracció dels discursos a l'articulat concret dels títols estatutaris. I a banda dels debats propis dels articles, el fet és que hi ha una sèrie de conceptes que serà molt complicat de fer casar.

L'autodeterminació' de la 'nació'.

Una àmplia majoria del Parlament de Catalunya defensa obertament l'autodeterminació dels pobles i de les nacions com un dels drets col·lectius inalienables. CiU, ERC i ICV, obertament. I el PSC, a la fi dels anys setanta, deia que no reconèixer el dret a l'autodeterminació de bascos, catalans i gallecs era poc menys que "amputar la democràcia". En la tradició política catalana democràtica, doncs, el dret a l'autodeterminació sempre ha estat una reivindicació. N'és un exemple l'Assemblea de Catalunya, que agrupà les forces polítiques democràtiques catalanes durant la transició. Alho-

ra, cap partit provinent d'aquesta tradició no nega que Catalunya sigui una nació. Tot i això, sembla que tant el dret de l'autodeterminació com la definició de Catalunya com a nació han generat debat entre els partits polítics catalans.

Ara que semblava que el president Maragall, el conseller en cap, Josep Bargalló, i el conseller de Relacions Institucionals, Joan Saura, havien arribat a un acord per incloure el dret a l'autodeterminació al nou Estatut, el PSC —a través de Miquel Iceta i del ministre d'Indústria, José Montilla— ha deixat clar que no està disposat a acceptar-lo, i que és absurd, ja que es tracta d'un dret propi de situacions de "descolonització".

Així mateix, tampoc no està clar encara on anirà la definició de Catalunya com a nació, si en alguns dels títols estatutaris o en el preàmbul. La diferència d'explicitar-ho en un o altre lloc, però, no és un debat purament nominalista. El preàmbul d'un text estatutari o constitucional no té valor executiu; per tant, no és més que una simple declaració de bones intencions. Per contra, si aquesta definició s'inclou en l'articulat del text, té reconeixement jurídic. El mateix passa amb el dret a l'autodeterminació.

De tota manera, però, sembla que aquest no serà el veritable escull de les negociacions del nou Estatut de Catalunya. Després de la reunió celebrada divendres, dia 5 de novembre, al Parlament de Catalunya, entre el líder de CiU, Artur Mas, i el d'ERC, Josep-Lluís Carod-Rovira, els dos polítics van coincidir a defensar que la prioritat política del nou Estatut, sense abandonar-ne d'altres, ha de ser la d'aconseguir un bon sistema de

finançament. Tant CiU com ERC defensen per a Catalunya la fórmula del concert econòmic (recaptar els impostos i pagar pels serveis que presta l'estat). Els dirigents del PSC, però, prefereixen parlar de buscar fórmules de finançament que permetin obtenir els mateixos resultats que tenen les comunitats de règim foral (és a dir, el País Basc i Navarra), fórmula que recullen els Acords del Tinell, subscriptes per PSC, ERC i ICV. Com en el cas del concepte de l'autogovern, novament ens trobem davant la fórmula de coincidir en el significat però no en el nom.

Ara que CiU no té les responsabilitats de govern queda clar que vol aprofitar l'ocasió de la redacció d'un nou Estatut per aconseguir un veritable salt en la millora de l'autogovern. La federació nacionalista ha deixat clar que no està disposada a acceptar un text que simplement ratifiqui aspectes que, de fet, ja es reconeixien, com l'obertura d'oficines de la Generalitat a l'exterior. D'aquesta manera, consideren irrenunciable el reconeixement real de Catalunya com una nació, amb tot el que això comporta en les relacions amb l'estat, basades en la bilateralitat. Aquesta idea, però, sembla que té certes dificultats de competir amb la concepció de l'"Espanya plural" de José Luis Rodríguez Zapatero, que s'acosta més a la imatge d'un "*primus inter pares*", com es va veure en la fotografia de la reunió de presidents autonòmics de fa unes setmanes. Conscient d'això, el PSC tracta, doncs, d'acostar la redacció cap a aquesta visió. I és que, segons quina redacció surti del Parlament català, posarà molt difícil al president espanyol mantenir la promesa de respectar i aprovar l'Estatut que presentin les forces polítiques catalanes.

El que s'ha fet fins ara. La ponència de l'Estatut ha fet una primera lectura dels títols 6è, 7è i 8è del futur text.

El 6è fa referència a les relacions de la Generalitat amb l'estat i altres comunitats autònomes. Aquest títol, que es va tancar la setmana passada, ha de garantir la presència de la Generalitat de Catalunya als organismes de l'estat, com el Tribunal Constitucional o el Consell General del Poder Judicial, i també preveu

EFE

Zapatero va prometre aprovar l'Estatut que sortís del Parlament català.

blindar la participació catalana en organismes estatals de tipus social i econòmic (com el Banc d'Espanya, la Comissió del

Mercat de Valors, la Comissió del Mercat de Telecomunicacions...). Aquesta possibilitat ja està prevista actualment en l'article 53 de l'Estatut, però el nou text preveu que sigui la Generalitat la que designi un representant, com a mínim, en aquests organismes, i que a més sigui vinculant. Pel que fa als capítols 7è i 8è, aquests fan referència a les relacions de la Generalitat de Catalunya amb la Unió Europea i a l'acció exterior de la Generalitat. D'altra banda, sembla que durant aquesta setmana que ve la ponència començarà a treballar també amb el títol primer, referent a "Drets i deures".

Segurament, i si se segueixen les previsions, s'haurà d'accelerar el ritme de treball dels partits pel que pertoca a la ponència de l'Estatut, ja que es vol acabar la feina en els primers mesos del 2005 perquè el ple del Parlament pugui debatre ja el nou text la primavera vinent.

Enric Rimbau

Museu d'Història de Catalunya

Cultura Museus

viu la història!

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Hores
De dimarts a dissabte: 10 h - 19 h
Dimecres: fins a les 20 h
Diumenges i festius: 10 h - 14.30 h
Dilluns no festius: tancat

Adreça
Plaça de Catalunya 3, Barcelona
T: 932 254 700
www.mhcat.net
mhcat@genclat.net